Leena Ala-Orvola
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.
PL 510
00101 Helsinki

ASIANTUNTIJALAUSUNTO 20.9.2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: E 72/2018 vp: Ehdotus neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyvien tiettyjen tukien ja vientitukien vahvistamista koskevien toimenpiteiden määrittämisestä annetun asetuksen (EU) N:o 1370/2013 muuttamisesta rasvattoman maitojauheen oston määrällisen rajoituksen osalta

Pyydettynä lausuntona MTK haluaa kohteliaimmin tuoda esille seuraavaa:

Euroopan komissio esittää, että kiinteähintaisissa interventio-ostoissa varastoon ostettava määrä asetettaisiin nollaksi kaudelle 03-09/2019. Menettely on sama kuin kuluvalla interventiojaksolla, jota koskien on päätetty, että interventioon ostot tapahtuvat vain tarjousten perusteella. Syyskuun lopussa päättymässä olevan kuluvan kauden aikana tarjouksia ei ole hyväksytty eikä niitä kauden alun jälkeen ole enää jätettykään.

MTK toteaa, että komission esitys on kannatettava.

Maitokiintiöjärjestelmän päättymisen seurauksena EU:ssa vallitsee krooninen maidon ylituotantotilanne, joka polkee tuottajahinnat alas. Halpahintaiset tuontijuustot ovat täyttäneet puolet suomen juustomarkkinasta ja lähes kolmanneksen jogurttimarkkinasta.

Koska Suomessa tuotetaan maitoa jokseenkin tarkalleen sama määrä kuin kulutetaan, joudutaan tuonnin takia peräti kolmannes Suomessa tuotetusta maidosta viemään erittäin kilpailluille EU:n sisämarkkinoille ja kolmansiin maihin.

Tuottoisan Venäjän tuoretuotemarkkinan menettäminen, ulkolaisten tuotteiden haukatessa vastaavasta markkinasta kotimaassa leinojan osan ja kilpaileminen kansainvälisten meijerijättien kanssa hallitsemattoman halpatuotannon kasvun tukkimasta vientimarkkinasta asettavat suomalaisen maidontuotannon erittäin haastavaan asemaan.

Venäjän embargoa ja maitokiintiöjärjestelmästä luopumista seurannut syvä maitokriisi EU:ssa ja sen aikana kartutettu suuri rasvattoman maitojauheen interventiovarasto, ovat selvästi osoittaneet nykymuotoisen interventiojärjestelmän heikkouden.

Varastossa oleva ylijäämäjauhe on kiinnittänyt rasvattoman maitojauheen hinnan pitkäkestoisesti ennätyksellisen alas. Näin siitä huolimatta, että varastoa on pyritty purkamaan hallitusti ja vastuullisella tavalla. Kiinteähintaisten varastoon ostojen kasvattamisen maitokriisin syvimmässä vaiheessa voidaan arvioida yhtäältä pitkittäneen korjausliikkeen tapahtumista tuotantomäärissä ja edelleen varastossa olevan tavaran yhä vieläkin varjostavan hintojen kehitystä tuotemarkkinoilla.

Tulevaa ohjelmakautta koskevan politiikkauudistuksen yhteydessä tulisi selvittää muita, tehokkaampi tapoja suojata maidontuottajia tuottajahintojen vaihteluilta ja hintavaihtelun juurisyynä olevalta ylituotannolta. Rasvattoman maitojauheen nykymuotoista interventiojärjestelmää ei Suomen näkökulmasta voida pitää toimivana ratkaisuna.

Leena Ala-Orvola
maitoasiamies